

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים ר"ן עד.

מתני' זין ליבס אחד. זין שזוקקה ליבס אחד זין לשני יבמין אומר ר' אליעזר יפר. וזוקמין ליה בגמרא בשעשה זה מאמר אחד מנה: ומה אשה שקנה הוא לעלמו. כגון הנושא אשה בעלמא: שהקנו לו מן השמים. יבמה שחייו לו מן התורה: שאין לאחר רשות

בז א מיי פ"א מהל' נדרים הלכה כד טו"ע ד' זין קומן כל ספק: מ"ב מיי פ"א מלכות יבוס הלכה כד סמג עשה לא טו"ע א"ע פ"י קומן ספק: מ"ג מיי פ"א מהל' נדרים הלכה כד סמג לאון רמב טו"ע ד' זין קומן כל ספק: מ"ד

הגהות הב"ח

(א) במשנה אין היבמה גמורה (ליבס) מ"מ. ו"ז ס"א לא לישאיה וכן הוא לקמן דף ע"ה: (ב) ג' (ג) ו' יושע אמר לך: (ד) שם יבוס דמי אחיה: (ה) ר"ש ד"ה מי איכא (ו) רמב"ם פ"ק: (ז) ד"ה וכל' אלמנו וכו' שמי כתיב ולהא מילתא:

מוסף רש"י

ר"א אומר יפר. אחד מהס' את נדרה (בבב) אצל אבדל אצל אבדל. שנים שומרת יבס אחד יפר אצל שומרת לשני יבמין כל יפר לאו ו' ולא זו (שם). אין זיקה דמיהו כנסתא (שם). לדרחות בצירה. האחות שפלה לפניו אחר מאמר ו' (שם). ואיתיהיב לה מזונות. דמנחה בהולך (מ"א). עמד בזין וביחא מונת משל יבס. מונתא שפלה הוא ועל דעמו נודרת על מנת שילת (שם כ"ט).

פירושי הרא"ש

מתני' שומרת יבס. מלפני ומתנתו ליבס וכו' ואביו שמר את הדבר ובגמרא מפרש פלוגתאיה: אינה שקנה הוא לעלמו. אינה ארוסתו הרי הוא מיפר נדרים בשותפות עם אביו: אשה שהקנו לו מן השמים. היינו יבמין: אינו דין שיפר נדרה. עם אשה: שיש לאחריה רשות בה. שגם היא זוקקה לשאר אחי: מה אשה משיב על יבם אחת דברי שמי שמיפך כתיב ר"א שומר שמיפך יבמין מה אשה משיב על דברי שמי שמיפך אומר לאחד ויהי שמי שמיפך וכל שנים: אין היבמה גמורה ליבם. להחמיץ מיתה הבא עליה ביש שוארים: גמורה לאישה: לענין חיוב מיתה:

בש. המקדש אשה מן השוק לאחר שקדשה לא תפסי כי קדושה מאדם אחר והאשה מני מיפר: שיש לאחר רשות זה. שאם עשה זה מאמר יבס זה וצא אחיו אח"כ ועשה זה מאמר תפסי זה כדאמר (ביבמות ג.) יש מאמר אחר מאמר: דבריו בשני יבמין. דבשני יבמין מציית למימר כי האי גוונא: מה אשה משיב על יבס אחד. צנא לא מציית למימר שיש לאחרים רשות זה הואיל וליכא יבס אחר ואת לא משוית חילוק זין יבס אחד לשני יבמין: א"ל אין היבמה גמורה לאישה. שאם צא עליה זו אין נסקל שאין זה לא דין ארוסה ולא זין אשת איש ואין חיובין עליה אלא לאו דהא תהיה אשת המת וגו' (דברים כה): כל שם שארוסה בעלמא גמורה לאישה שנסקלין על ידה: ג' קסבר אין זיקה. ואפילו ליבס אחד אינה זוקקה דמיהו כשמו עד שתכנס לתופס: ור' יהושע סבר יש זיקה. והכי לאחר יפר אצל לשנים אינו מיפר דאין צריכה לאשה מהן זוקקה ולאיהו זיקה כתיב תמיד א"ע ג' דאמר ר' (ביבמות ד.) מלוה בגדול ליבס מ"מ אם צא עליה קטן קנאה: לעולם קסבר ר"א יש זיקה. והיינו טעמא דלפילו לשנים יפר בשעשה זה האחד מאמר דהשתא יש צריכה ואליבא דב"ש דאמר דמאמר קונה קנין גמור והיא כלשתו כלל דבר מייפר לה: זיקה: אצל בשני יבמין לא. קני מאמר ללאחר דעשה זה מאמר אילו אחי אחיה מני לאוסרה עליו צביאה או בגיטא דיש ביאה וגט אחר מאמר: מי איכא מילתא וכו'. משום האי טעמא דאילו אית ליה אחא להאי יבס (ו) מני מפיך לה מיתה בטר הכי שמקדשה או על ידי גט וצביאה וקרו להנהו קדושי מאמר ולית צוה משא כולי האי: ולר' אלעזר בן פרס דאמר מאמר כו' אלא לדחות צורה בצד. שאם היו צ' נשים לזה שמת ושתיהן זוקקות ליבס ואי אפשר ליבס לשמיהן דאית להו הוא צוה ואינו צוה שמי צוה ביה וזה מילתא קסברי בית שמיא דמאמר קונה דכשעושה צו מאמר דוחה לזרה ומתירה לשוק אצל עדיין זו זוקקה לאחיו דמני אסר לה עליה: מאי איכא למימר. אכתי תיבעי לך מאי טעמא דאמר לה צבעתו בזין מפני שלא היה מייבמה ותייבמה בית דין לישא לה

היכא דאמר אי אפשי סגי א"ע ג' דבהפרה לא מהני כדאיתא לקמן (ע"ת). זה כ"ל ועוד דהיי דאמרין הכא על דעת בעלה לא קפדין אלישנא אלא הכי קאמרין דאין בלבה שיתקיים הנדר אי קפיד ביה בעלה אצל מאן לימא לן דעל דעת הכי משמע דנימא דנדרה על דעת דכזרו מני

מתני' שומרת יבס בין לשני יבמין ר"א אומר יפר ר' יהושע אומר לאחד אבל לא לשנים ר"ע אומר ר"א לא אחד ולא לשנים אומר ר"א מה אם אשה שקנה הוא לעצמו הרי הוא מיפר נדרה אשה שהקנו לו מן השמים אינו דין שיפר נדרה אומר לו ר"ע לא אם אמרת באשה שקנה הוא לעצמו שאין לאחרים בה רשות האמר באשה שהקנו לו מן השמים שיש לאחרים בה רשות א"ל ר' יהושע עקיבא דברוך בשני יבמין מה אהה משיב על יבם אחד אמר לו אין היבמה גמורה (ב) ליבם כשם שהארוסה גמורה לאישה: ג' בשלמא ר"ע סבר אין זיקה ור"י סבר ב"ש זיקה אלא ר"א מאי טעמיה אי יש זיקה אין ברירה אמר ר' אמי יבגון שעשיה בה מאמר ורבי אליעזר סבר לה כב"ש דאמרי מאמר קונה קנין גמור ורבי יהושע (ב) אומר לך ה"מ בחד יבם אבל בשני יבמין לא מי איכא מידי דכי אתי (ב) אחוהי אסר עליה בביאה או בגיטא ומפר ור"ע סבר אין זיקה ור' א"ע אליעזר דאמר מאמר לב"ש אין קונה אלא לדחות בצרה מאי איכא למימר הכא במאי עסקינן כגון שעמד בזין ואיתיהיב דאמר כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת הנן

הפרמן כלום דרמננה אמר אישית יקיימו ואישה יפירו דבעינן שיהא ידוע בשעת הפרה וכן כתב רש"י ז"ל צריך ד' אחים (ביבמות טו): וסוגיא דשמעתא דהתם מסייע ליה. וכ"ת היכי אמר דרבי יהושע סבר דזיקה כנסתא דמניא דהא לא אשכחן דאמר הכי אלא רבי אושעיא אליבא דר"ש ואחמזב התם בריש פרק כ"ד ביבמות (ד) איכא למימר דלאו מנופיה דמילתא אחמזב אלא לנמאי דמפרש לה אליבא דר"ש מיהו אגן מצינן למימר דס"ל לרבי יהושע ההוא טעמא אי נמי כי אמרין רבי יהושע קסבר יש זיקה לאו למימרא דליהו כנסתא אלא דהיא כרוסה ומיפר בשותפות ואף על גב דבריש הך סוגיא כצ"ל לן דיפר לחודיה קאמר כדמוכח לקמן הכי

יבם. פי' ר' יהושע סבר כ"ש דמאמר קונה קנין גמור, וה"מ דמפר בחד יבס אצל צ' יבמין מי איכא מידי דאי אחי אחיה אסרה ליה צביאה אם צא על יבמה האחרת, או בגיטא, לר"ש נמי פסיל לה בגיטא מדרבנן מ"מ ... דפסיל מדרבנן, אלא מדרבנן אינה קני' לו לגמרי, יש לנו (להשוות) ולומר מדרבנן אינו יכול להפר: ולר' אלעזר דא' פ' ח' אחין (ביבמות טו): מאמר לב"ש אינו קונה אלא לדחות בצרה. דמתן התם שלש' אחי שנים שמיא שמי אחיות ואחד מנופיה ומת אחד מבעלי אחיות ועשה זה (מנופיה) מאמר כו' עד והוא תלם משום אחות אשה (מיד דהוי אחיות אשה) דמאמר קונה קנין גמור כדדריש' (עי' קידושין ד.) ולקחה לו לאשה (דברים ה) (וקאמר ר"א דהיינו דזיקא לתות צורה צנבדן) אלא אז בעל לאפוקי בגיטא לא מני מפיך לה, דאית להו מנופיה דבפיק' קידושין' (שם) ויבמה צ"ל גומרת זה [ואין כסף וטעור גומרי' בה לענין] דלא מני אפוקי בגיטא, ואית [להן] רבוי לענין דקונה לדחות צורה: באי איב' מייבם. אחי מפר כי נמי עשה בה מאמר, והתם ב"ש ד' אחי' (ביבמות טו): [אמר לך ר"א] אימור דאמרין אהא ללא סגי לה בעל אהא בעי' [נמין] חליפה, להפריד מר"י מי אמרי, ומיך בקווערת התם דהתם [במתן] דעני מאי יפר בשותפות קאמר דר' אליעזר נמי מודה דבשותפות מיתה מפר. אצל בשתעוב דס"ד' השתא דיבם לחודי' מפר לא אמרי' מדמי' ר"א: הב"ע שעמד בזין. אחר שע"ה צ"ה האמרי, דהכי מוכח כל הוגיא דמייירי שעשה זה מאמר:

תוספות

מתני' שומרת יבס בין ליבם אחד ב"ו ר"א או יפר. בגמ' מ"פ טעמא: ומה אשה מן השוק שקנה הוא לעצמו מפר נדרה. כשתיא ארוסה בשותפות עם אשה: אשה שהקנו לו מן השמים. היינו שומרת יבס שהיא קנויה לו בלא קדושין שאסורה לכל אדם עד שחלוך לה אינו דין שיפר נדרה בשותפות. דכל אחד יש לו רשות בה: כשם שארוסה גמורה לאישה. מפרש בגמ' (ו): ג' בשלמא ר"ע קסבר אין זיקה. שהיבמה זוקקה ליבס לא אלימא כדאוסין ומשום הכי לא מני מיפר: וכדי יהושע סבר יש זיקה. דהדרבה וצ"ל מיהו טפי מארוסין דהיא כדכנסה ומש"ה יפר יבס לחודיה דהשתא הכי קס"ד מיהו אין צריכה דהיכא דשני יבמין אין צריכה למי היא זוקקה ולמי תהיה לאשה ומש"ה אפילו שניהם אינן יכולין להפר דכיון דבשעת הפרמן איש צבור לנו מי הוא אישה אין הפרמן כלום דרמננה אמר אישית יקיימו ואישה יפירו דבעינן שיהא ידוע בשעת הפרה וכן כתב רש"י ז"ל צריך ד' אחים (ביבמות טו): וסוגיא דשמעתא דהתם מסייע ליה. וכ"ת היכי אמר דרבי יהושע סבר דזיקה כנסתא דמניא דהא לא אשכחן דאמר הכי אלא רבי אושעיא אליבא דר"ש ואחמזב התם בריש פרק כ"ד ביבמות (ד) איכא למימר דלאו מנופיה דמילתא אחמזב אלא לנמאי דמפרש לה אליבא דר"ש מיהו אגן מצינן למימר דס"ל לרבי יהושע ההוא טעמא אי נמי כי אמרין רבי יהושע קסבר יש זיקה לאו למימרא דליהו כנסתא אלא דהיא כרוסה ומיפר בשותפות ואף על גב דבריש הך סוגיא כצ"ל לן דיפר לחודיה קאמר כדמוכח לקמן הכי

אחיו מיפר כיון דאיתא אשמו גמורה: הכא במאי עסקינן שעמד בזין וברה ב"ו. ר"א דכבר דמאמר לב"ש אין קונה להיות אשמו גמורה מוקי לה אפילו בלא מאמר דמאמר אינו מועיל לענין הפרת נדרים ומייבמה צ"ל יבמה מצינו משל יבס: